

Advies van het STEM-Platform over het voorontwerp van decreet over de RTC's

Maart 2022

Het STEM-Platform bracht in maart van vorig jaar al een [advies uit de RTC's](#) naar aanleiding van het denkproces over de rol van de Regionale Technologische Centra.

Het STEM-platform is blij dat een voorontwerp van decreet ter tafel ligt en dat dit een nieuwe aanpak van de RTC's inhoudt en die ook structureel vastlegt. De RTC's zijn immers erg belangrijk voor het STEM-beleid en het STEM-onderwijs, zowel met het oog op de STEM4all als met het oog op de STEM4specialists. Het STEM-Platform wenst over dit voorontwerp zeven punten te beklemtonen.

1. De RTC's hebben volgens het STEM-Platform **3 hoofdopdrachten** en die kunnen tot onze tevredenheid effectief worden teruggevonden in het voorontwerp:
  - hun allereerste opdracht was, is, en blijft dat ze moeten bijdragen – met anderen waaronder de VDAB - tot de beschikbaarheid van de modernste apparatuur en infrastructuur waarvoor afzonderlijke scholen niet kunnen zorgen;
  - ze moeten daarnaast en almaar meer bevorderen en faciliteren dat onderwijs en arbeidswereld zich 'verknopen', zich blijvend en duurzaam met elkaar verbinden;
  - ze moeten bovendien de STEM-professionalisering van de leerkrachten in het algemeen, en de professionalisering van de STEM-leerkrachten ondersteunen, onder meer via de lerende netwerken.
2. Het STEM-Platform verheugt zich erover dat er een **centrale aansturing** komt van de RTC's. Het had dit gevraagd in zijn vorig advies.

Die centrale aansturing moet er rekening mee houden dat zulke centra **vervlochten moeten zijn met hun regio**: willen ze hun job goed doen, moeten ze kunnen inspelen op regionale opportuniteiten en uitdagingen van onderwijs en arbeidswereld. Ook dat stond al in ons vorig advies. Er moet bijgevolg een **evenwicht** tot stand komen tussen de centrale aansturing en de regionale vervlechting. Bij een tekort aan middelen – waarover verder meer – dreigt ofwel het centrale ofwel het regionale in de verdrinking te komen. Dat zou nefast zijn.

De centrale aansturing moet stabiel zijn, en niet onderhevig aan te vaak wisselende inspiraties.

De centrale aansturing moet zorgen dat de RTC's echte 'vervlechtsers' worden: ze moeten er mee voor zorgen dat de potenties en de inspanningen van henzelf en van de

VDAB, van de lerende STEM-netwerken, van de sectorfondsen, van het STEM-kenniscentrum, enz. op mekaar betrokken worden en elkaar versterken in de grote beweging die moet zorgen dat Vlaanderen mee voorop raakt inzake STEM.

3. Het STEM-Platform kan zich vinden in de **samenstelling** van de centrale stuurgroep; het ziet wel niet in waarom de VLOR 7 vertegenwoordigers krijgt en de SERV maar 5 terwijl er belangrijke linken moeten gelegd worden naar de sectorfondsen en niet enkel de klassieke industriële sectoren maar ook sectoren als de landbouw en de zorg in het STEM-beleid moeten worden betrokken.
4. Het is niet duidelijk over **welke inbedding de stuurgroep** die deze aansturing voor zijn rekening moet nemen, zal beschikken. In het vorige advies over de RTC's pleitte het STEM-Platform – met vele anderen - voor een **STEM-Kenniscentrum** om voor de inbedding van die centrale aansturing te zorgen; daarin kunnen ook de bestaande lerende netwerken hun plaats vinden. Het Platform verwees naar voortreffelijke buitenlandse voorbeelden:

“Die ene Vlaamse visie en strategie (voor de RTC's) krijgen best gestalte vanuit een Vlaams STEM-(kennis-)Centrum of STEM-center of Excellence; dat moet zich kunnen meten met

- het [Finse Luma](#),
- [MINT FORUM Duitsland](#),
- [Platform Talent voor Technologie Nederland](#),
- [Les Maisons pour la science \(MPLS\) Frankrijk](#),
- [Astra Denemarken](#).

Dat centrum moet worden gedragen, aangestuurd en gefinancierd door de Vlaamse overheid, de arbeids- en de onderwijswereld samen. Ook Europese financiering is mogelijk.”

Vlaamse Ondernemers pleitten in hun STEM-Manifest destijds ook voor zo'n Centrum en de vier belangrijke industriefederaties Agoria, Essenscia, Fedustria en Fevia agendeerden dit op het Vlaams Industrieforum.

5. Toe te juichen is dat de RTC's voortaan steun kunnen geven aan bijvoorbeeld leraren lager onderwijs of leraren van (arbeidsmarktgerichte) opleidingen in het volwassenenonderwijs, maar ook aan doorstroomrichtingen en het buitengewoon onderwijs.

Een hypothese is evenwel dat de RTC-opdrachten worden uitgebreid, terwijl hun nu al te karige middelen niet toenemen. Dat dreigt de steun die ze leveren aan de arbeidsmarktgerichte richtingen en die met dubbele finaliteit te ondergraven, vrezende de laatste richtingen.

6. Daarmee wordt duidelijk dat het **budget de achilleshiel** wordt van de vernieuwing van de RTC's. Een verdeling van de financiering over de RTC's deels via een forfaitaire sokkel, deels met een bedrag proportioneel met het leerlingenaantal dat moet bediend worden, lijkt redelijk, zolang het eerste niet te groot, respectievelijk het tweede niet te

klein is. Het knelpunt ligt in het totale budget; dat wordt uiteraard niet in dit voorontwerp geregeld. Maar het achilleshiel-karakter ervan moet hier nadrukkelijk worden gesignaleerd.

Het STEM-Platform gelooft dat de centrale aansturing, en het werken met KPI's en met 'the best in class' als voorbeeld voor de anderen, de slagkracht en de productiviteit van de RTC's flink kunnen verhogen. Als de RTC's echte vervlechtsers worden (zie punt 2), dan is dat zeker het geval. Maar dat is: meer doen met evenveel geld. **Maar heel veel meer en ook beter doen met geld dat gisteren al veel te weinig was, dat kan niet.** Men moet beseffen dat de 'verknoping' – het duurzaam verbinden – van onderwijs en arbeidswereld intensieve arbeid is en meer vergt dan eens een telefoonnummer doorgeven. **De drie hierboven geciteerde opdrachten en de uitbreiding van de werking van de RTC's moeten een budgettaire weerslag krijgen.**

7. Nog enkele detailbemerkingen over dit voorontwerp:

Art. 3,

2° toevoegen nascholing **van leerkrachten**

3° toevoegen: kennis en ervaring **inzake STEM**

5° toevoegen achteraan: **problemen in verband met werkplekieren en duaal leren ten berde brengen.**

Toevoegen: signalen niet enkel doorvertalen naar het Departement Onderwijs en Vorming maar ook naar het **Departement Werk en Sociale Economie.**

Art. 6; in 2° zijn voor de financiering de leerlingen van de doorstroming en het basisonderwijs niet opgenomen.

Advies vanwege het STEM-platform

Françoise Chombar, voorzitter

Guy Tegenbos, ondervoorzitter

Vragen naar/e-mail Michael Verbeeck

telefoonnummer

datum

michael.verbeeck@stemplatform.be

0486 49 46 19

4 maart 2022